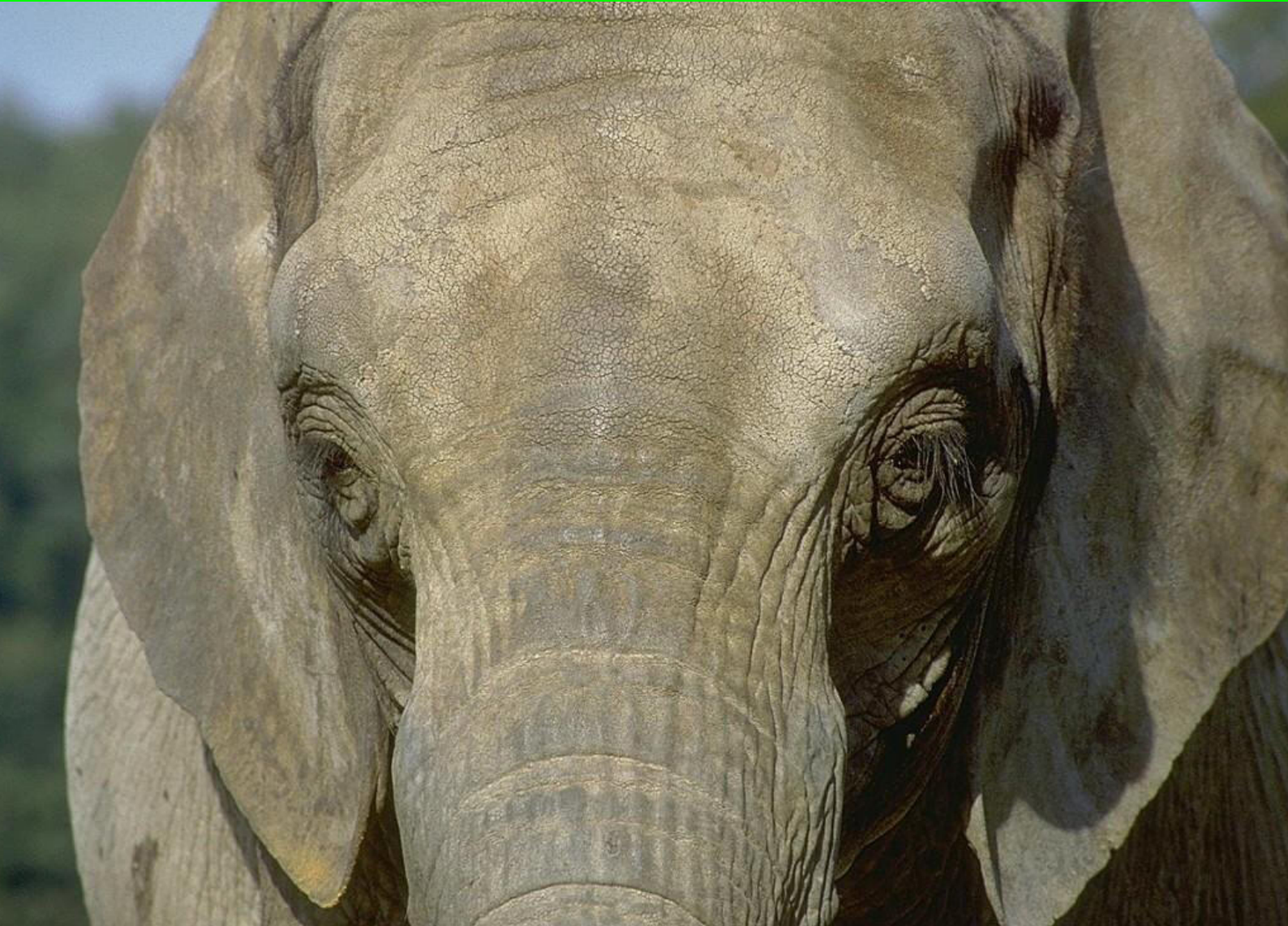

de Olifant

Ledenmagazine van D66 Amsterdam

In dit nummer:

- AAV discussie over Obama of Clinton
- Hoe liberaal is D66 eigenlijk?
- Parool over D66 fractie
- Groenman rapport
- Uit de gemeenteraad
- Nieuwe leider Liberal Democrats
- Convocaat AAV 20 maart 2008

Van de redactie

Een nieuwe *Olifant* in een nieuwe huid. Gedigitaliseerd en meerkleurig. Dat biedt veel mogelijkheden voor de nabije toekomst. We hebben na een flinke periode van afwezigheid de plicht en ambitie om de digitale doorstart tot een succes te maken. Dat is de enige manier om leden te betrekken, wat weer leidt tot een levendig ledenblad. Enfin: we hopen op een sneeuwbal effect en denken dat dit nummer een aanzet geeft.

Onze missie is immers niet meer en minder dan een inhoudelijk, interactief podium te bieden, dat leden, en mensen van buiten de partij, de gelegenheid biedt ook buiten de reguliere bijeenkomsten hun betrokkenheid bij partij en gedachtengoed te kunnen tonen. Naast de vertrouwde inbreng van fractie en bestuur moeten ook rubrieken met vertrokken en nieuwe leden en hun motieven, stadsdeelpagina's en de mening van 'buitenstaanders' voor dynamiek zorgen.

Een goede afstemming met het in principe maandelijkse D-café behoort ook tot de ambities. Gelukkig zijn we daarnaast verlost van de noodzakelijke koppeling van de verschijningsdatum aan van de AAV's. Nu kan zonder kosten de aankondiging met het blad verstuurd worden - en het blad komt vaker uit dan de AAV's plaats hebben. Hoewel de redactie altijd onafhankelijk is geweest en ook als zodanig heeft kunnen opereren, schept deze nieuwe vrijheid een gezonde afstand ten opzichte van bestuur en fractie. Dat neemt niet weg dat *De Olifant* bij uitstek een medium blijft waar ook de meer formele aangelegenheden binnen een partij aan bod kunnen komen. Reacties en bijdragen zijn welkom. Het is jullie ledenblad.

Inhoud

- 3 Hillary Clinton versus Barack Obama.
- 7 Convocaat AAV op 20 maart 2008
- 8 Uit de gemeenteraad
- 10 Essay: D66 moet de liberale vlag claimen
- 13 Fotoessay: Herman Wouters
- 18 Elite problemen: Column Ageeth Telleman
- 19 D-Café, agenda
- 20 Reportage: Jan Paternotte in Florida
- 22 Klein nieuws: D-loquentia, Parool, Uruzgan
- 24 HAFMO als god: Column Marcel Duivestijn
- 25 Partijzaken: Het rapport Groenman moet niet in de la verdwijnen.
- 27 De nieuwe leider van de Engelse Liberal Democrats
- 28 Memo aan Boris: plastic zakken, weg ermee!
- 29 Komen & gaan: nieuwe leden en opzeggers
- 31 Campagnenieuws
- 32 Begroting 2008
- 33 Volgende nummer

Colofon

De Olifant wordt gemaakt door een onafhankelijke redactie van de afdeling Amsterdam van D66.

Redactie:

Thijs Baas (hoofredacteur)

Frans Verhagen

Tim van der Rijken

Olivier Morot

Het volgende nummer verschijnt op 15 april en is gewijd aan integratie.

Bijdragen bij
thijs.baas@gmail.com
fverhagen@amerika.nl

© Copyright 2008,
de Olifant & auteurs
Overname van artikelen:
bel 020-6142840

Hillary of Obama?

Hillary Rodham Clinton (60)

Geboren: Chicago, opgegroeid in Park Ridge, een suburb van Chicago.

Ouders: Hugh Rodham, zakenman, Dorothy Rodham, huisvrouw.

Geloof: United Methodist

Getrouwd met: Bill Clinton, ex-president. Eén dochter.

Opleiding: Wesley College, Yale Law School

Professionele carrière: juriste voor Congrescommissie voor Jurisiche Zaken, onder moeder tijdens Watergate; partner advocatenkantoor Little Rock, Arkansas; voorvechtster kinder rechten; First Lady (1993-2001); Senator voor de staat New York (2001-heden).

Boeken:
It takes a village: And other lessons children teach us (1995)
Living History (2003)

Op de AAV van 20 maart gaan we beslissen wat de Democraten in Amerika zelf nog niet schijnen te kunnen: wie moet de volgende Democratische president worden? Of misschien: wie kan de volgende president worden? Zou de oude McCain er toch nog met de poet vandoor kunnen gaan? Ageeth heeft haar hart verpand aan Clinton, Jan verwachtte alle heil van John Edwards, Frans geloofde al vroeg in Obama. Wat denkt u? Wie moet het worden? Wie kan het worden? Maakt het wat uit? Kom mee praten over Nederlands favoriete onderwerp dat niet over film gaat. Donderdag 20 maart in P96, een pittige discussie.

Barack Obama (47)

Geboren: Honolulu, opgegroeid in Hawaii, Indonesië en Chicago.

Ouders: Moeder afkomstig uit Kansas, huisvrouw, vader uit Kenia, econoom.

Geloof: United Church of Christ

Getrouwd met: Michelle Robinson Obama, juriste. Twee dochters.

Opleiding: Columbia College, Harvard Law School

Professionele carrière: editor Harvard Law Review; community organizer in Chicago; universitair docent; burgerrechten advocaat; lid van Senaat van de staat Illinois (1997-2004); Senator voor de staat Illinois (2005-heden).

Boeken:
Dreams from my father. A story about race and inheritance (1995)
The audacity of hope. Thoughts on reclaiming the American dream (2006)

Meningen over Hillary Rodham Clinton

Meest ervaren kandidaat.

Wie wil er nog eens BillClinton in het Witte Huis?

De enige die hard genoeg is om John McCain in november te verslaan.

Beste manier om elke rechtse Republikein naar de stembus te krijgen.

Degene die de hervormingen kan doorvoeren die ze beloofd heeft, zoals de ziektekostenverzekering. Haar plannen mogen niet vreselijk elegant of creatief zijn, ze kan ze wel gerealiseerd krijgen.

Haar ziektekostenplannen garanderen dat iedereen verzekerd is.

Zelfs als Hillary gekozen wordt, dan zal ze niets tot stand brengen omdat ze veel te veel weerstand oproept.

Hillary is al helemaal doorgevlood, er valt niets meer te ontdekken. Geen lijken in de kast.

Bill had gelijk: ze maken gehakt van Obambi. Hillary is zo kaal en zo koel dat ze niet de harten van mensen mee kan krijgen en ook dat heb je nodig in de politiek.

We moeten vuistgevechten aangaan met de Republikeinen en zij kan vechten.

Hillary's karakter is onveranderd: ze is nog steeds eigenwijs en geneigd om de kont tegen de krib te gooien. Dat leverde vijftien jaar geleden al een aantal schandalen op. Ze is bovendien veel te geheimzinnig: waar zijn de documenten uit haar advocatentijd en haar belastingaangifte?

"Ze is intelligent, heeft echte ervaring en is een aantrekkelijke kandidaat. Maar ze is als

Meningen over Barack Obama

Hij heeft te weinig ervaring, zeker op buit- enlands gebied.

Hij is de enige die de decennia lange polarisatie kan overstijgen.

Hij zat vanaf het begin goed met Irak. Hoefde weliswaar niet te stemmen in de Senaat, maar sprak zich onomwonden uit tegen de oorlog en de tegen de autoriteit die Bush kreeg.

Hij heeft geen realistische oplossing voor Irak. Je kunt niet simpelweg terugtrekken.

Zijn voorstellen voor ziektekostenverzekering verplichten nog steeds niet iedereen te dekken. Er zal een groep blijven die geen verzekering neemt.

De Republikeinse machine maakt gehakt van Obama.

Er zijn nog veel te veel onbekende factoren in zijn leven - en een aantal bekende, zoals druggebruik en moslimbanden, die problemen gaan opleveren.

De toespraken zijn prachtig maar de inhoud ontbreekt.

Hij kan een intelligent boek schrijven - de meeste politici zijn daartoe niet in staat.

We moeten juist een aantal Republikeinen overhalen om te zorgen dat onze programma's ingebed zijn en diepte krijgen.

"Ik kan me president Hillary voorstellen in het Witte Huis, een dwarsliggend Repubikeins Congres manipulerend; ik heb moeite me president Obama in dezelfde rol te zien omdat hij een beroep doet op

Advertentie

de dood om op basis van haar overtuigingen te handelen. In werkelijkheid lijkt ze zo sterk geprogrammeerd door wat zij zelf ziet als politieke beperkingen dat het nauwelijks mogelijk is om te vertellen waar haar overtuigingen beginnen en waar die beperkingen eindigen." Fareed Zakaria in *Newsweek*.

McCain zal nationale veiligheid als belangrijkste programmapunt hebben. Hillary heeft ervaring in de Senaat en wint dat punt, onder meer door haar Irak standpunt.

Omdat Hillary als een rode lap werkt op de Republikeinse kiezers, zal de opkomst hoger zijn waardoor de Democraten zullen verliezen. Bovendien trekt McCain de onafhankeijken in het midden weg die niet gecharmeerd zijn van Clinton.

Voor de rest van de wereld betekent Clinton wel een breuk met de Bush tijd maar geen fundamentele vernieuwing.

Clinton steunt op een klassieke coalitie van door de wol geverfde Democraten, Hispanics, lagere inkomensklassen, plus een enorm reservoirstaan aan vrouwen. Ze bewees de kracht ervan in Californië.

Van Clinton zal niets nieuws komen, ze ontbeert de creativiteit die in de buitenlandse politiek voor doorbraken zou kunnen zorgen.

Hoezo goede organisator? Na Super Tuesday was haar geld op en ze heeft de conflicten tussen de blanke mannen in haar campagne (de Bill club) en de vrouwen (Hillaryland) ook niet goed weten te behandelen.

Detailfreak: is goed, ze weet overal alles van, kan meteen aan de gang.

Detailfreak: ze zal zich overal mee bemoeien, in de traditie van Jimmy Carter en Bill Clinton en daardoor meteen vastlopen.

[Kritisch artikel over de mogelijkheid van Hillary Clinton om in Washington verandering tot stand te brengen.](#)

geschiedenis en op hoop en dat lijkt wetgevend manoeuvreren en deals sluiten te overstijgen; zijn charisma is nogal hoogvliegend en onpraktisch, en in politiek zoek ik niet naar transcendentie en zelfbevestiging." James Wolcott in *Vanity Fair*

Obama zal de onafhankelijke kiezers aanspreken en de evangelische christenen niet geweldig op de kast jagen: daarom heeft hij meer kans om te winnen in november.

Obama zal zorgen voor een geweldig enthousiasme, een hoge opkomst en heel nieuwe groepen kiezers enthousiasmeren.

Op het moment dat Obama president wordt, is hij zelf het meest krachtige symbool van de verandering in Amerika - en een levend uithangbord voor de waarde van democratie.

Obama's coalitie is nog onzeker. Steunt veel op jongeren en zwarten, staat nog te bezien of hij de Hispanics en de lagere inkomens kan binden.

In Virginia en Maryland heeft Obama laten zien dat hij dieper reikt dat de groepen in de eerste primaries.

De 'negatives' van Hillary mogen bekend zijn, maar het is een wel erg originele strategie om te zeggen dat je sterker bent omdat iedereen weet wat je problemen in het verleden waren. Je gaat als het ware 'negative' tegen jezelf.

Obama is hopeloos naïef: hij wil met dictators om de tafel gaan zitten.

Grote lijnen man: zet het verhaal neer en probeert daarvoor draagvlak te vinden. De details worden later uitgewerkt.

Grote lijnen man: vooral holle kreten, hij zal niet in staat zijn om zijn beloftes waar te maken.

[Bespreking van de autobiografie van Obama, Dreams from my father.](#)

Programmatische punten

Binnenland

Gezondheidskosten verzekering voor iedere Amerikaan. Verplichte deelname. Verzekeringsmaatschappijen mogen niemand afwijzen. Kleine bedrijven krijgen tax credits om de kosten te dragen.

Onderwijs verbeteren.

Herziening immigratiewetgeving, voornamelijk langs de lijnen die president Bush heeft voorgesteld (en McCain steunt).

Economisch

Afschaffen van de Bush-belastingverlagingen voor de rijken.

Stimuleringsprogramma van \$ 170 miljard om de recessie te voorkomen.

Vraagtekens bij globalisering en NAFTA (onduidelijk wat ze daar precies van vindt)

Buitenland

Drie stappen plan voor Irak:

- 1) binnen zestig dagen opstellen van een plan voor terugtrekken. Geen vaste termijn daarvoor.
- 2) Werken om stabiliteit in de regio te brengen.
- 3) Militaire middelen vervangen door een diplomatiek initiatief om de omringende landen te betrekken bij het verzekeren van Iraks toekomst.

Herstel van vertrouwen in Amerika in de rest van de wereld. Opnieuw opbouwen van allianties. Amerika kan het niet alleen in de wereld.

Een 'stoutmoeding en alomvattend plan' om energieafhankelijkheid te verminderen en de milieu uitdagingen tegemoet te treden.

Hillary een gedetailleerd plan om meteen van staat te gaan?

Kijk zelf:

<http://www.hillaryclinton.com> onder issues.

Programmatische punten

Binnenland

Gezondheidsverzekering zodanig betaalbaar maken dat niemand zich niet hoeft te verzekeren. Geen verplichte deelname. Verzekeringsmaatschappijen mogen niemand afwijzen. Hulp bij betaling voor mensen met laag inkomen.

Geld voor de No Child Left Behind Wet.

Veilige grenzen en eerlijke immigratie.

Economisch

Afschaffen van de Bush-belastingverlagingen voor de rijken.

Belastingverlaging middenklasse.

Vereenvoudiging belastingstelsel.

Aanpassingen NAFTA.

Buitenland

Irak: onmiddellijk beginnen met het terugtrekken van twee brigades per maand, binnen zestien maanden alle gevechtstroepen weg.

Regionale diplomatie'.

Druk op de Irakese leiders om hun zaken op orde te krijgen.

Iran: directe diplomatie op presidentieel niveau zonder voorwaarden. Ophouden met wapengekletter.

Herstel van Amerika's standing in de wereld.

Geen weigering om te praten met leiders die 'ons niet aanstaan'.

Stroomlijnen NAVO.

Barack Obama alleen gepraat en geen programma? Kijk zelf:

<http://www.barackobama.com> onder issues.

CONVOCAAT

ALGEMENE AFDELINGS- VERGADERING D66 AMSTERDAM

Op donderdag 20 maart a.s. vindt er een AAV van de afdeling Amsterdam plaats om 20:00 uur in café P96, Prinsengracht 96. Hieronder vindt u de agenda. We hopen velen van u te mogen begroeten.

Agenda:

1. Opening en mededelingen
2. Discussie Obama vs. Clinton olv Frans Verhagen
3. Besluitenlijst AAV 11 oktober 2007*
4. Kandidaatstelling en verkiezing lid besluitvormingscommissie**
5. Jaarrekening 2007
6. Begroting 2008 ([klik hier voor de begroting](#))

-- pauze --

7. Gemeenteraadsfractie
1012: de Wallen, de wet Bibop en het Fractiestandpunt
8. Uitslag verkiezing lid besluitvormingscommissie
9. Moties ten behoeve van Landelijk congres 19 april a.s. te Rotterdam***
10. Rondvraag en sluiting

(*) Vanaf 27 februari te downloaden via www.d66amsterdam.nl (**) Het huidige lid dhr. L. Tuk stelt zich beschikbaar voor een tweede termijn. Kandidaturen voor de positie van lid van de besluitvormingscommissie kunnen per mail worden ingediend bij de secretaris. Deadline voor het indienen (mailen naar eduardjansen@hotmail.com) is maandag 17 maart 12.00 uur.

(***) Alle leden worden van harte uitgenodigd politieke moties in te dienen. Als de motie door de AAV wordt aangenomen wordt deze namens de afdeling ingediend op het Landelijk Congres. Voor hulp bij het opstellen van moties kunt u bij de secretaris terecht. De deadline voor het indienen van moties is maandag 17 maart 12.00 uur. Moties kunnen worden gemaild naar eduardjansen@hotmail.com.

Uit de gemeenteraad

Waarheen met de Wallen?

Herinnert u zich nog het Wallendebat dat D66 organiseerde op 21 november 2007? D66-fractievoorzitter Ivar Manuel ging toen onder andere met wethouder Lodewijk Asscher in discussie over de raamprostitutie op de Wallen. Asscher kon het publiek nog weinig informatie geven over de plannen van de gemeente met de Wallen, maar lichtte al wel een tipje van de sluier op: hij wilde graag mode achter de ramen.

Inmiddels zijn we bijna drie maanden verder, heeft het College zijn plannen voor de Wallen gepresenteerd en beheerst dit zogenoemde 1012-project (naar de postcode) het nieuws. De grote vraag die blijft hangen: waar wil het College naartoe met de Wallen? Als we kijken naar de uitgangspunten van het College, dan is daar weinig mis mee. Aanpakken van de vrouwenhandel? Natuurlijk! De rode loper mooier maken? Heel goed, daar pleit D66 al jaren voor. En ook met een andere balans tussen de verschillende functies op de Wallen is niets mis. Maar wat is het eindpunt? Daar heeft tot nu toe niemand een duidelijk antwoord op.

Voor D66 ligt het grootste probleem van dit project bij de plannen met de raamprostitutie in Amsterdam. Want waar gaat het het College nu om: een eind aan de sex, drugs en rock 'n roll op de Wallen, omdat die de zedenmeesters van de PvdA niet bevallen? Niet als het aan D66 ligt, want er moet altijd ruimte blijven voor raamprostitutie, zo maakte Ivar Manuel duidelijk in de gemeenteraad.

Of wil het College echt de vrouwenhandel aanpakken? Dan is het opmerkelijk dat het College zijn pijlen zo richt op de raamexploitanten en de raamprostitutie, toch de meest transparante vorm van prostitutie. Op welke manier zijn de vrouwen daarbij gebaat en waar moeten ze dan naartoe? D66 is voor de aanpak van vrouwenhandel, ook al suggereren sommige mensen dat critici van het 1012-plan voor vrouwenhandel zijn. Maar pak dan de bron aan en maak het de goedwillende raamexploitant niet onmogelijk zijn werk te doen.

Als enige partij in de gemeenteraad liet D66 zich tijdens de gemeenteraadsvergadering van 23 januari niet verleiden om het College zijn zegen voor het hele project te geven. We zullen de komende tijd zelf op onderzoek uitgaan, het College kritisch blijven volgen en

constructief meedenken op de onderdelen waar ook wij achter staan.

Hopelijk komt in die periode ook het eindbeeld een beetje in zicht.

Buitenschoolse opvang: ouders en kinderen wachten

Vanaf augustus 2007 moeten alle basisscholen tussen 07.30 u en 18.30 u opvang aanbieden als ouders daarom vragen. D66 is altijd voorstander geweest van een goede aansluiting tussen schooltijden en kinderopvang. Ouders kunnen dan beter kiezen voor het combineren van werk en zorg voor hun kinderen. En kinderen krijgen extra kansen op begeleiding en kennisgeving met sport, spel en cultuur.

Geef ruimte aan mensen met een beperking

Hoe toegankelijk is wereldstad Amsterdam eigenlijk voor mensen met een beperking? Dat valt nog wel eens tegen. Want wat doe je als je doof bent en je wilt informatie of ondersteuning vragen bij het zorgloket in je buurt? D66-duoraadslid Hans Korff kwam daarom met het voorstel om zorgloketten uit te rusten met een webcam: zo kunnen doven op afstand communiceren met een doventolk die voor de vertaling zorgt, en kunnen ze dus toch terecht bij het zorgloket in de buurt.

Een ander voorbeeld: de nieuwe Openbare Bibliotheek bleek na oplevering niet goed toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking. Onbedoeld natuurlijk, maar het is beter als dat voorkomen kan worden. Het voorstel van Hans Korff om de 22 standaardregels voor gelijke kansen van mensen met een beperking in te voeren kan in de toekomst een uitkomst bieden. Daarmee worden belangenorganisaties standaard betrokken bij beleidsvoorstellen, zodat beleid voortaan mét mensen met een beperking in plaats van over hen wordt gemaakt.

Beide voorstellen van Hans Korff kregen de steun van de gemeenteraad, en worden (hopelijk op korte termijn) uitgevoerd. De eerste stappen naar een betere dienstverlening voor mensen met een beperking door de gemeente, maar er valt nog genoeg te doen. Ook de komende tijd zet D66 zich in voor gelijke mogelijkheden voor mensen met een beperking, zodat iedereen échte kansen krijgt om mee te doen in de maatschappij.

Helemaal lekker loopt het nog niet. Er zijn lange wachtlijsten, en als er plek is kunnen kinderen vaak niet op de door de ouders gevraagde tijden terecht. Er is gebrek aan geschikt personeel en aan huisvesting, zodat kinderen het voorlopig met opvangcontainers moeten doen. En het vervoer tussen de verschillende locaties is vaak niet goed geregeld. D66-raadslid Petra Hoogerwerf heeft in de gemeenteraad regelmatig aandacht gevraagd voor de buitenschoolse opvang. Ook op dit dossier lijkt wethouder Henna Buyne zich echter machteloos te voelen. In het artikel van Gerard van Westerloo over het linkse college stelt zij: "In feite ben ik niet meer dan een makelaar in schoolgebouwen". En dus loopt het allemaal niet zo snel met het oplossen van de problemen, laat

staan met het werken aan meer kwaliteit en meer keuzevrijheid als het gaat om passende activiteiten voor de kinderen. Petra Hoogerwerf: "Het College heeft de regierol, maar het lijkt er soms op dat wij het College daaraan moeten herinneren. Dat is teleurstellend, want ondertussen blijven te veel ouders wachten op duidelijkheid." Hoogerwerf heeft inmiddels een meldpunt buitenschoolse opvang opgericht. Daar kunnen ouders hun goede, slechte en interessante ervaringen kwijt, waarmee ze D66 helpen in haar inzet voor een toegankelijke buitenschoolse opvang van hoge kwaliteit.

Ook ervaringen met de buitenschoolse opvang? Ga naar www.d66amsterdam.nl/bsv en vertel ze aan de D66-fractie!

De fractie van D66

Ivar Manuel
Petra Hoogerwerf

Duo Raadsleden

Jan Paternotte
Hans Korff

Medewerkers

Alexander Scholtes
Michelle van Gastel

Fractiesecretariaat
Kamer 2239, Amstel 1
1011 PN Amsterdam
tel: 020-552 3480
fax: 020-552 3158

Paternotte sleurt aan wethouder

Ahmed Aboutaleb is tegenwoordig een onzichtbare staatssecretaris in Den Haag. Een jaar geleden was hij nog activistisch wethouder en moreel leider van het hoofdstedelijk bestuur. Hij schreef brieven aan 'De Passie', de Amsterdamse school die ervoor uitkwam homo's nooit en te nimmer toe te zullen laten in het personeelsbestand, en sprak zich krachtig uit over geluiden dat het Islamitisch College Amsterdam er antisemitische lessen op nahield.

Uit onderzoek van Omroep Zeeland bleek in 2006 dat een groot aantal middelbare scholen op zijn schoolcomputers een filter gebruikt die niet slechts porno, maar ook 'alternatieve lifestyle' filtert. De facto zijn op die scholen daarmee alle homosites, zoals de *Gay Krant* en jongerenmagazine *Expreszo*, verboden terrein. Toen D66-duoraadslid Jan Paternotte in januari 2007 de wethouder vroeg om eens uit te zoeken of dit ook gebeurde op omstreden Amsterdamse scholen als 'De Passie' en het Islamitisch College, zegde Aboutaleb toe dat uit te zoeken. "Het is belangrijk dat leerlingen ook op bijzondere scholen vrijheid van informatie hebben. Zeker voor Amsterdam is het een slechte zaak als zij

afgeschermd worden van de maatschappij", aldus Paternotte. Het D66-verzoek werd gesteund door Groen Links en PvdA. De nieuwe wethouder Henna Buyne had aanmerkelijk minder haast dan Aboutaleb. De toezegging aan de gemeenteraad bleef echter staan. Na negen maanden touwtrekken kwam het onderwerp 31 januari terug in de raad, waar bleek dat Buyne nog geen actie had ondernomen. "Je moet je niet overal mee willen bemoeien", was haar boodschap. *Het Parool* noemde haar behandeling van de toezegging aan Paternotte exemplarisch: "Buyne voelt zich machteloos."

Personen maken het verschil in de politiek, zoveel blijkt weer eens uit de case Buyne versus Aboutaleb. De laatste trok met paard en lans ten strijde tegen de internetfilters, zoals hij elk obstakel voor het ideale Amsterdamse onderwijs- en diversiteitsbeleid aanpakte. Buyne houdt de boot af. Aboutalebs taak wordt inmiddels overgenomen door de gemeenteraad, waar PvdA-raadslid Charlotte Riem Vis heeft aangekondigd met D66 samen het onderzoek naar de 'vrijheid van informatie op scholen' zelf uit te zullen gaan voeren.

D66 moet het liberale gedachtengoed claimen

In *Idee*, ons wetenschappelijk blad, speelde zich vorig jaar een discussie af over 'dik' of 'dun' liberalisme, aangejaagd door Patrick van Schie van de Telders stichting. Van Schie claimde het 'echte' liberalisme voor de VVD. Gert van Dijk reageerde namens D66 met een dunne variant. Daarna bloedde de discussie wat dood. Maar we waren nog lang niet uitgepraat.

Door Frans Verhagen

Nu zowel links als rechts klef communautair tegen elkaar aanschuiven en de VVD zichzelf aan stukken scheurt, ligt er voor D66 een unieke kans. Een van de grote stromingen in het politiek-maatschappelijk denken van de wereld is in Nederland niet meer vertegenwoordigd: het liberalisme. Het biedt ons de unieke gelegenheid om onszelf opnieuw uit te vinden door te doen wat eigenlijk vanzelf gaat: de liberale vlag kapen.

Liberalen zijn dolende. De partij die de meeste Nederlanders met liberaal associëren, de VVD,

mengt dat erfgoed met conservatisme, betuttelzin en belangenbehartiging.

Omdat niemand hen het vuur na aan de schenen legt, komen ze er mee weg. Veel leden van D66 zijn liberaal maar durven dat alleen te zeggen met het overbodige voorvoegsel 'sociaal'. Hoewel alle partijen liberalen in de gelederen hebben, zijn de meeste te vinden bij VVD, D66 en Groen Links. Ons buitenkansje is dat van deze drie

D66 de enige partij is die zich als volledig en onversneden liberaal kan neerzetten. Die kans moeten we grijpen. Als je mensen op straat vraagt waar D66 voor staat dan moeten ze als vanzelf een antwoord geven. Dat gebeurt nu niet. Alexander Pechtold heeft het afgelopen jaar als parlementariër succes geboekt, maar dat zal niets opleveren als we niet onder dat succes een fundament schuiven waardoor D66 als inhoudelijke partij herkenbaar is. Die stap moeten we nu maken en dat kan door deze unieke mogelijkheid te gebruiken om het liberale erfgoed te claimen. Met dank aan

Ideologie in de zin van een mens- en maatschappijbeeld dat tot logische keuzes leidt, zal een comeback maken.

Femke Halsema voor haar ideologische uitdaging en Verdonk voor haar afbraakvaardigheden kunnen we vaststellen dat het begrip liberaal in Nederland vrij ligt.

Geweldige behoefte

Vraag het om u heen en u stelt vast dat er geweldige behoefte is aan een échte liberale partij. D66 zou die partij moeten zijn.

Dat vereist dat we een begin-selprogramma, of zo u wilt, een programma van beginselen, opstellen dat aangeeft wat ons mensbeeld is, wat voor samenleving ons voor ogen staat en welke keuzes daaruit voortvloeien. Ik weet het, D66 heeft zich altijd verzet tegen het vastleggen van een ideologie. Gert van Dijk benoemde in zijn artikel in *Idee* 6/2006 ons gedachtengoed als 'dunne ideologie'. Weinig inspirerend, mag je wel zeggen. J.J. Vis, D66'er van het eerste uur, merkte een paar nummers eerder op dat D66 uitdrukkelijk was opgericht omdat de tijd van de ideologische partijen voorbij zou zijn. Vis wil de nadruk leggen op de verhouding tussen burger en overheid en de kwaliteit van die relatie. Ik denk dat beiden het mis hebben.

Logische keuzes

Vis had misschien gelijk in 1966 maar nu niet meer. Ideologie in de zin van een mens- en maatschappijbeeld dat tot logische keuzes leidt, zal een comeback maken. Want hoe kun je in keuzes maken als je niet

weet op welke basis?

Gert van Dijk zegt dat 'een methode' daarvoor genoeg is, pragmatisme. Ik geloof er niets van. Dat betekent dat je iedere keer weer laat leiden door de situatie van het moment en niet door je uitgangspunten. Dat heeft ons de afgelopen tien jaar de kop gekost. Vanuit zijn weerzin tegen ideologie definieert Van

Dijk de term als een 'afgerond en omvattend stelsel van ideeën over hoe de samenleving ingericht zou moeten worden'. Inderdaad, zo geformuleerd zou D66 dat moeten willen. Maar als hij stelt dat 'dunne liberalen' zoals die van D66 enkel algemene, abstracte waarden hebben, en een visie op politiek en een methode van politiek bedrijven, dan wordt het wel heel dunne soep. Hij komt dan met wel heel vage formuleringen waar we alle kanten mee op kunnen: 'oog voor de samenleving waaruit het individu voortkomt', 'minder moeite met overheidsop treden', 'problemen oplossen die mensen niet zelf op kunnen lossen'. Ik heb geen idee tot welke keuzes dat leidt.

Vrijheid als basis

Liberalen, lees er John Stuart Mill maar op na, hebben wel degelijk een mensbeeld en een maatschappijbeeld. Mensen hebben vrijheid nodig. Dat is omdat zij zichzelf alleen kunnen ontwikkelen als ze vrij zijn en omdat zelf-ontwikkeling een voorwaarde is voor de hoogste vorm van 'happiness' (een doelstelling die bepaald niet leidt tot blauwdrukken en pasklare instrumenten). Wat 'goed' is voor individuele mensen heeft te maken met wat 'goed' is voor allen en daar ligt de link tussen individu en samenleving. Liberalisme gelijkstellen met individualisme, je eigen ding doen, je verschuilen achter 'vrijzinnigheid', dat is pas dun. De mens als een vrije persoon met een belang, geworteld in die vrij-

heid, in een rechtvaardige en gebalanceerde samenleving, dat lijkt me de essentie van liberalisme. Burgerschap.

De juiste vragen stellen

Waarom hebben we een programma van beginselen nodig? Omdat je zonder die beginselen niets kunt besluiten. Vast omlijnde beginselen stellen ons in staat om ontzettend veel energie en tijd te besparen. Niet omdat het einddoel

vaststaat, maar omdat we dan niet iedere keer weer hoeven na te denken over dingen waar we van tevoren niets over wisten, namelijk beleidsvragen. Val terug op je beginselen en zowel de vragen als de mogelijke antwoorden of de mogelijke onacceptabele varianten dringen zich vanzelf op. Bovendien kun je doen wat politic vaak moeilijk valt: vaststellen dat de overheid op bepaalde terreinen geen rol kan en moet spelen. Ik zeg dit niet in een vacuüm. D66 heeft niet vanzelf het vertrouwen van de kiezer ver-

speeld. Dat kwam doordat die kiezer geen idee heeft waar we voor staan, niet kan vaststellen of ons regeringsprogramma of zelfs ons verkiezingsprogramma spoort met onze beginselen. Die hebben we namelijk niet. Daardoor hebben we de afgelopen twaalf jaar eerder een imago opgedaan van opportunisten en regenten dan van een duidelijke, gemakkelijk te volgen partij. Een klein voorbeeld uit het meest recente programma: gratis kinderopvang. Daar zat geen enkele logica achter. De commissie beargumenteerde het met een 'iedereen doet het'. Het congres was zo verstandig om daar gehakt van te maken. Als we onze beginselen zodanig hadden geformuleerd dat we een dergelijk punt onmiddellijk kunnen toetsen, was het nooit tot dat voorlopige programmapunt gekomen. Het programma stikt van dit soort keuzes waarvoor geen vanzelfsprekende onderbouwing is te vinden.

Energie goed besteden

Zoals de Amerikaanse journalist Hendrik Hertzberg het formuleerde in de context van de ideologieloze Bill Clinton: het voordeel van een ideologie is dat je al het denkwerk hebt gedaan voordat je aan de uitvoering toekomt, voordat je daadwerkelijk gekozen bent. In feite heb je dan ook al bij voorbaat de meeste beslissingen genomen. Die consequentie is belangrijk. In plaats van eindeloos denken en vragen, van het ene seminar naar de volgende brainstorm, kun je al je tijd en energie besteden aan het verkopen en implementeren

van de antwoorden die je relatief gemakkelijk hebt gevonden. Misschien had Bill dan meer bereikt. Zonder beginselen verspil je die energie, krijg je terecht het verwijt dat je geen prioriteiten weet te stellen en loop je het risico in details te verzanden. Dat is precies wat D66 is overkomen. We hebben nu vijf richtingwijzers, 'in navolging van grote bedrijven' stelt Gert van Dijk vast, wat me een dodelijk vaststelling lijkt. Ze zijn bovendien van een onthutsende vaagheid.

Waarom eigenlijk?

Ik zou daarom pleiten voor een programma van beginselen, zo u wilt een ideologie (ik schrik daar niet voor terug), die niet de antwoorden oplegt maar die wel garandeert dat we de juiste vragen stellen. Om het bij die richtingwijzers te houden: waarom vertrouwen wij eigenlijk op de eigen kracht van mensen? Waarom denken en handelen we eigenlijk internationaal? Waarom belonen we prestatie en delen we welvaart? Waarom? Waarom? Onze 'richtingwijzers' vallen toch niet uit de lucht? Een veel praktischer voorbeeld. Een belasting introduceren? Een D66 zal vragen: wat is de rechtvaardiging ervoor en zijn de opbrengsten echt hoger dan de kosten? Overheidsbemoeienis willen we alleen als je kunt rechtvaardigen dat het beter is dan niet bemoeien en dan alleen als het op efficiënte wijze kan worden uitgevoerd. De uitgangsstelling van de echte liberaal is dat de over-

heid zich er niet mee moet bemoeien, tenzij bewezen wordt dat dit 'goed' is voor het goed van allen. De vraag waarom we de overheid ergens voor inschakelen is naar mijn idee de cruciale vraag van onze tijd. Wanneer wel, wanneer niet en waarom?

Rigoreus doordenken

De volgende vraag is waarom liberalisme? Dat antwoord is eenvoudig. Omdat we bij D66 altijd al liberaal geweest zijn. Ik weet het, het woord is vervuild. Maar de grondprincipes van het liberalisme, zoals geformuleerd door de oude Mill, daarover kunnen we het volgens mij heel goed eens worden. Lees hem er nog maar eens op na. Het impliceert een rigoreus doordenken van ons mensbeeld, van het soort van maatschappij dat daaruit voortvloeit en wat voor doel die samenleving moet hebben,

Beginnelsen moeten niet de antwoorden opleggen maar zorgen dat we de juiste vragen stellen

welk 'goed' die dient. Ik ga hier die beginselen niet formuleren, want ik vind dat we dat met elkaar moeten doen. Ik wil alleen maar het begrip liberaal voor ons opeisen, vooral uit de praktische overweging dat het ons bijzonder goed past, maar ook uit de politiek strategische overweging dat wij de enige zijn die het met recht kunnen claimen. Ik denk dat D66 zichzelf de belangrijkste dienst uit zijn nieuwe geschiedenis (die begint na de diepe val van 1994 tot 2006) kan bewijzen

door die beginselen met elkaar te bediscussiëren. We hebben ruim twee jaar de tijd. Laten we een jaar daarvan besteden aan het opstellen van een kort maar helder programma van beginselen. Met elkaar. Zoveel leden hebben we niet meer, we kunnen in dat jaar allemaal meepraten (wat mij betreft praten ook ex-leden mee). We gaan bij alle afdelingen langs, bij platforms, bij alle geledingen van de partij en daarbuiten. Het gaat daarbij minder om procedures waarover al weer maanden wordt geëmmerd, dan om het proces, want ik ben ervan overtuigd dat we op het niveau van die beginselen als vanzelf tot een formule komen waarin we ons met zijn allen kunnen vinden.

Vraag het om u heen

Ik ben er ook van overtuigd dat, als we werkelijk doorpraten, liberalisme van die formule de grondslag zal zijn. Laten we dat dan ook claimen nu het politieke klimaat daar rijp voor is. Over dunne of dikke vormen ervan hoeven we het niet te hebben. Vraag gewoon om u heen: is er behoefte aan een echte liberale partij in Nederland? Ik garandeer u dat het antwoord u ervan zal overtuigen dat er bestaansgrond is voor D66, mits we er in slagen wat ons bindt op deze manier te formuleren.

Verder lezen:

[Femke Halsema over vrijzinnig links](#)
[Bespreking vrijheid als ideaal](#)

Amsterdam door de ogen van: Herman Wouters

Herman Wouters is fotograaf. Hij woont en werkt onder meer in Amsterdam.

[Meer over hem op zijn website.](#)

**Amsterdam ZO 2003
Besnijdenis**

**Amsterdam. 18 juni 2006
zomer op Borneo eiland**

Café Dicky's op de Zuidas

Amsterdam 2001
Tattoo

Red Light Fashion 2008
De Wallen

Amsterdam 2007
buikdanseres bij straatfeest
restaurant Saray

Amsterdam 6 november 2004
Museumnacht, Artis

**Pakhuis de Zwijger 2006
uitzicht op Jan Schaeferbrug**

Uitzicht op de grachtengordel

Column van Ageeth Telleman.

Blijf van m'n paddo's af!

Jan Terlouw kan het zo mooi zeggen. D66'ers zijn onderzoekers en nooit absoluut overtuigd van welke waarheid ook. Het durven toelaten van twijfel is onze kracht. Rationeel en ondogmatisch treden we maatschappelijke vraagstukken tegemoet.

Maar kom niet aan onze individuele vrijheid! Want dán kom je aan D66. Dan vertroebelt ons scherpe blik en weerklinkt de emotie in ons anders zo redelijk stemgeluid. Met verende krachten trekken we ten strijde tegen alles wat riekt naar betutteling.

De weerzin tegen het Haagse paternalisme gaat zover dat het zelfs een soort actiebereidheid in ons weet los te maken. Demonstreren, zult u denken! Wij? Zelf was ik in elk geval nogal verbaasd toen mij de allereerste keer vanuit de partij spontaan een oproep bereikte om de eerstvolgende zaterdag de straat op te gaan.

De straat op! Waarvoor? Voor de paddo! Er dreigde een verbod uit Den Haag op de

verkoop ervan. Paddo's zijn gedroogde padden-stoelen met een hallucinerende werking die je bij de smartshop kunt kopen. Bij verkeerd gebruik kan het erg mis gaan, zo getuigde het ongeval met een Franse scholiere die in onze stad verongelukte na van een

brug te zijn gesprongen. Niet alleen dit incident, maar ook een RIVM-rapport deed Minister Klink overtuigen dat de gezondheidsrisico's een verbod legitimeren. Overigens reageerde burgemeester Cohen heel 'pragmatisch' door een drie-daagse bedenktijd in te voeren, zodat het weekend-

toerisme in elk geval tegen zichzelf behoed wordt.

Voor drugs zijn wij dus kennelijk bereid om de straat op te gaan! Het appelleert aan het recht van individuen om zelf

Soms lijkt het of we vooral opkomen voor een elite

keuzes te maken en niet door vadertje overheid betutteld te worden. Die moet gewoon goed voorlichten en verder vertrouwen op de kracht van mensen zelf.

Maar is dat niet een enigszins gedateerde reactie? De realiteit – of in elk geval de tijdsgeest –

is veranderd als het gaat om het gebruik van softdrugs en alcohol. Met name de problemen met jeugd op en om scholen creëren onrust en onmacht bij ouders, leraren en betrokken instanties. Politieke discussie over jeugd, alcohol en drugs worden vandaag de dag vanuit het perspectief van gezondheid en opvoeding benaderd. Wij benaderen het echter nog steeds met een soort jaren zestig 'frame', namelijk dat van 'vrijzinnigheid'. Daarmee lijkt het alsof we de problemen niet serieus nemen en vooral willen opkomen voor de rechten van een elite die goed in staat is om met de risico's van genotsmiddelen om te gaan.

Onze sociaal-liberale agenda voor een duurzame economie, investeringen in kennis en onderwijs en sociaal-economische hervormingen is uiterst relevant voor Nederland en groeit aan steun. Maar als we gaan demonstreren voor

paddo's zullen veel potentiële stemmen alsnog aan ons voorbij gaan. D66'ers... slim, meestal heel pragma-

tisch, maar 'in the end' blijven het naïeve grachtengordelbewoners.

Ageeth Telleman

Deze column is op persoonlijke titel geschreven. Reacties: ageeth@telleman.com

D-Café

Debat op de Derde Dinsdag van de maand!

Introducing... D-café

D-café is het politiek café van D66 Amsterdam, dat iedere derde dinsdag van de maand plaatsvindt in café P96 op de Prinsengracht 96. Aanvang is 20.00u, maar met ingang van het D-café van 19 februari is er vanaf 19.30u inloop voor nieuwe leden die kennis willen maken met D66 en haar leden. Wat je kunt verwachten van D-café: boeiende gasten, discussies over actuele en principiële onderwerpen, veel ruimte voor discussie en een gezellige avond!

Previously, in D-café...

Dit seizoen vonden er al heel wat leuke, interessante en pittige edities van D-café plaats. Zo ging Ahmed Marcouch, de bekende PvdA-stadsdeelvoorzitter in Slotervaart, in debat met D66-frac-

tievoorzitter Ivar Manuel over reljongeren in Slotervaart, tolerantie en het Nederlander-schap. Oud-Kamerlid voor D66 Bert Bakker en nieuw Kamerlid Mei Li Vos (PvdA) gaven in september commentaar op Prins-jesdag en Laurens Jan Brinkhorst bleek tijdens het D-café van januari nog steeds een verfrissende Europeaan in hart en nieren. En omdat D66'ers niet bang zijn voor een beetje kritiek was P96 in december gevuld met diverse columnisten van binnen en buiten de partij, die nog veel minder bang waren om die kritiek op D66 te uiten.

What's next?

Het volgende D-café vindt plaats op 19 februari, wanneer we onder andere met D66-partijvoorzitter Ingrid van Engelshoven en (onder voorbehoud) de partijvoorzitters van de PvdA en GroenLinks in

debat gaan over de toekomst van politieke partijen. Minstens zo interessant is de serie *Het ware gezicht van D66*, die start op 18 maart wanneer D66-Kamerlid Boris van der Ham te gast is en we op zoek gaan naar het duurzame gezicht van D66. In juni zal in deze serie ook D66-leider Alexander Pechtold te gast zijn, en in oktober zullen we D66-Kamerlid Fatma Koser Kaya aan de tand voelen.

Kom ook!

Iedereen is van harte welkom en de toegang is gratis. Meld je ook alvast aan voor de D-café-hyves: <http://d-cafe.hyves.nl/>.

Hopelijk zien we je bij de komende edities!

19 februari: Toekomst van politieke partijen, met Ingrid van Engelshoven en (onder voorbehoud) de partijvoorzitters van de PvdA en GroenLinks.

Nieuwe denk tank opgericht

Hoe maken we Nederland in 2030 het toonaangevende land in Europa? Over deze vraag gaat een groep van veertig jonge denkers onder leiding van Prospect nadenken. Op zaterdag 29 maart organiseert Prospect op het Huys ten Donck in Ridderkerk de eerste denksessie NL-20-30. De dag moet een fundamentele visie van de generatie 20/30 op het Nederland van de toekomst opleveren.

Geleid door strategen gaan de veertig jongeren aan het brainstormen. Hun visie moet inspirerend zijn en zich toespitsen op sectoren en concrete voorstellen. Denk daarbij aan thema's als vervoer, werken en onze rol in Europa. Hoe zorgen we voor onze energievoorziening? Wat is de ruimtelijke en sociale ordening van ons land in 2030? Hoe ziet de generatie 20/30 het politiek bestuur van Nederland voor zich?

Als we klaar zijn en we op een mooie en visionaire tekst het glas kunnen heffen, blijft Prospect niet stil zitten. We gaan de tekst publiceren en een manier verzinnen om die visie ook concrete vorm te geven.

Meer informatie: <http://www.denktankprospect.nl/>

Kuifje in Miami

Amsterdamse studenten volgden de Amerikaanse verkiezingen in Florida

"Sommige domme mensen zeggen dat ik te oud ben om president te worden. Misschien kennen zij mijn moeder niet, Roberta McCain. Een geweldige vrouw. Volgende week wordt ze 96. Roberta had van de zomer zin om door Frankrijk te rijden, dus ze vloog naar Parijs. Daar wilde ze een auto huren. "Mag niet, u bent te oud", zei de autoverhuurder. Dus wat deed mijn moeder? Ze kocht een auto en reed Frankrijk rond." De grapjes van John McCain zitten prima in elkaar. 'Sights & Sounds', daar gaat een Amerikaanse presidentscampagne om. En aan de speech van de kandidaat kun je meestal wel aflezen tegenover welk publiek hij staat, en of het goed gaat met de kandidaat. Duoraadslid Jan Paternotte was als waarnemer bij de voorverkiezingen in Florida.

De grapjes over zijn moeder maakt McCain voor een gehoor in Fort Myers, een bejaardenkolonie in Zuidwest-Florida. De 'Sunshine State' barst van de bejaarden, want iedere Amerikaan met een beetje geld brengt graag de oude dag door in het zonnige klimaat van deze staat. Voor McCain ideaal, want hij is zelf bejaard. Zijn gehoor smult dan ook van het idee dat hun leeftijdsgenoot nog eens president van de Verenigde Staten kan worden. "Wat een man!", zegt 72-jarige Karen Crown terwijl ze aan haar Diet Coke lurkt. "Ik moet er zelf niet aan denken hoor, president zijn. Laat mij maar op het strand liggen." Ze ziet er ook niet uit alsof een Parijse autohandelaar graag aan haar een auto verhuurt.

Aan alles hoor je wat vandaag het publiek van McCain is: het zijn senioren uit het noorden van het land, vaak uit het wilde New York. Daardoor zijn

ze wat liberaler dan de meeste republikeinen, en ze zijn dus ook geïnteresseerd in nog wat langer leven. McCain heeft het dan ook niet alleen over zijn

Jan doet field research in Miami

moeder, maar ook over zijn steun voor stamcelonderzoek – waar alle andere Republikeinen tegen zijn. En hij praat over de bescherming van Everglades

National Park, dat dreigt uit te drogen. Natuur? Ook al zo'n thema waar je geen Republikein blij mee maakt.

Rednecks

Vijfhonderd kilometer naar het noorden tapt de McCain-campagne dan ook uit een ander vaatje. Daar wonen de 'rednecks', echte zuidelijke conservatieven, die trots zijn op hun pick-up truck, drie geweren achterin hebben hangen en stiekem vinden dat *pushy New York City* niet bij de Verenigde Staten hoort. Normaal gesproken hebben deze mensen een hekel aan McCain, die ze als een 'Democratenknuffelaar' zien. In dit deel van Florida zitten echter ook twee marinebases, en elke familie heeft wel mensen in het leger. McCain is een oud-krijgsgevangene en Vietnam-held, dus hij heeft toch wel wat te verkopen.

Voor een rally in de stad Tallahassee is een vliegtuighangar afgehuurd, en als achtergrond is een oude legerhelikopter ingevlogen. Uit de cabine stapt moeizaam de 79-jarige Senator en Tweede Wereldoorlog-veteraan John Warner. Naast hem komen nog 5 bejaarde veteranen te staan, en voor het beeld

ook maar een twintiger die net uit Irak komt. Allemaal houden ze een praatje over heldenmoed, het aanpakken van terroristen en hoe belangrijk het

is om die terroristen 'te bestrijden in Irak in plaats van hier in Amerika'. Ze maken ook met veel plezier het verschil met Mitt Romney duidelijk: "Natuurlijk, sommige mensen zijn trots op het organiseren van een sportevenement [de Olympische Spelen]. Maar als President heb ik liever iemand die weet hoe de oorlog tegen het terrorisme gevochten en gewonnen moet worden." McCain zelf voegt wat stoere koude oorlog-retoriek toe: "Vladimir Putin, kennen jullie hem? Volgens *Time Magazine* de Man Van Het Jaar. Nou, als ik in zijn ogen kijk, zie ik drie letters: K G en B!!" De red-necks smullen ervan. Het enige verhaal dat letterlijk terugkomt uit zowel de bejaardenkolonie als de militaire parade is John McCain's moeder. Blijkbaar is die leeftijd toch echt een pijnpunt, en hij is wel erg blij met zijn vitale moeder. Ook Tallahassee mag het verhaal over de auto in Parijs aanhoren.

Charlie to the Rescue

Toch scoorde McCain eigenlijk helemaal niet goed in Florida. De echte 'rednecks' gingen voor óf Mike Huckabee óf Mitt Romney, ware conservatieven die houden van god & geweren en een hekel hebben aan homo's. Het dunbevolkte noorden en midden van Florida is de dagen voor de verkiezingen bezaaid met borden van deze twee. McCain is in geen velden of wegen te bekennen. Romney vertelt iedereen die het maar horen wil dat McCain geen echte conservatief is. Romney had echter de pech dat McCain een week eerder in South Carolina had gewonnen,

en hij dus als een 'winnaar' naar Florida kwam. Met een tapijt van televisiespotjes wist de Mormon Romney zijn bejaarde opponent echter in het defensief te drukken. En net op de dag dat Romney had aangekondigd weer een frontale aanval op McCain in te zetten speelde de laatste zijn troef uit: de *golden endorsement*. Charlie Christ is een jaar geleden Jeb Bush opgevolgd als gouverneur van Florida, en zijn verfrissende pragmatische leiderschap maakt hem mate-loos populair in de 'Sunshine State'. Dezelfde dag dat McCain voor de bejaarden in Fort Myers grappen maakte over zijn moeder presenteerde hij Charlie Christ als zijn grootste fan. Het nam niet alleen de aandacht weg bij Romney's aanvallen, het bezegelde McCain's imago van 'winnaar': de man die van alle kanten steun krijgt. Romney verloor

Aan zo'n dun draadje kan het presidentschap hangen

Florida met slechts drie procent verschil. En als dominee Huckabee niet had meegedaan, had hij dik gewonnen. Uit peilingen bleek dat maar liefst dertig procent van de kiezers op McCain zei dat de steun van de gouverneur een rol had gespeeld. Aan zo'n dun draadje kan het presidentschap hangen. Wat is Christ beloofd voor zijn steun?

Als je nou helemaal geen steun van gouverneurs of senatoren in de staat hebt, dan laat je ze gewoon invliegen. Dat deed

Rudy Giuliani die zijn hele campagne aan de staat Florida had opgehangen. Omdat hij in de weken ervoor onzichtbaar was in de landelijke pers was hij weggezakt in de peilingen. De laatste dag voor de verkiezingen vloog hij vijf vliegvelden af in het gezelschap van Rick Perry, de gouverneur van Texas. Verder had hij John Voight, Hollywood-acteur en vader van Angelina Jolie bij zich. Het maakte weinig indruk, want op geen van de vliegvelden stonden meer dan tachtig supporters te wachten. Voor fans van Voight was dit de beste kans op foto's en handtekeningen, want zo'n kleine groep had de man nog nooit gezien. De wanhoop sprak ook uit de boodschap van Giuliani. Hij maakte die dag twee nieuwe plannen bekend: "De eerste dag van mijn presidentschap presenteer ik de grootste belastingverlaging in de Amerikaanse geschiedenis!". Rick Perry noemt hem meteen de "Greatest Tax Cutter in American History". Zijn tweede grote plan was te beloven dat hij 'een man op mars [zou] zetten voor het jaar 2020'. Met deze twee plannen hoopte Giuliani in één klap Kennedy en Reagan te worden. Als je dat in één speech de dag voor de verkiezingen probeert, dan ben je behoorlijk wanhopig. Los van het feit dat dit soort kreten zelfs voor Republikeinen van wel iets te weinig begrotingsdiscipline getuigen. "Gentlemen, vote often!", gaf de campagnemanager als wijze raad mee aan het publiek. Die kwam vast ook uit Texas.

Debattraining voor D66'ers

Door Thomas van Egmond

D66-Amsterdam heeft sinds kort een eigen debatclub, D-Loquentia, die iedere maand bijeenkomt in de bovenzaal van café De Beiaard op het Spui in Amsterdam. D-Loquentia is opgericht voor en door D66'ers, maar ook niet-D66'ers zijn van harte welkom! Het doel van D-Loquentia is om de leden van D66 te oefenen in het

debat. Dit wordt gedaan door trainingen en door te oefenen. De trainingen worden gegeven door geoefende debaters uit D66 zelf en door extern ingehuurd krachten. Inmiddels zijn de D-loquenten een aantal trainingssessies verder en is het al vertrouwd om in het bovenzaaltje van de Beiaard te debatteren. Zo ook op woensdag 30 januari, Ajax speelt thuis tegen PSV en de opkomst is derhalve niet optimaal. Maar de meest enthousiaste D-Loquenten zijn er. Kim Westerweel is de organisator van het geheel, zij drukt ons op het hart om in ieder geval de drankgarantie van €70 te halen. We gaan meteen aan de slag. Er wordt geoefend aan de hand van stellingen. Deze heb je niet altijd voor het uitkiezen, evenmin of je voor of tegen mag pleiten. Er worden verschillende debattechnieken gebruikt, vanavond wordt begonnen met het Amerikaans Parlementair debat, niet in teams, gewoon 1 tegen 1.

De debaters krijgen ter plekke een stelling en te horen of ze voor of tegen moeten zijn. Dan krijgen ze, onder het genot van een biertje, een aantal minuten om zich voor te bereiden. Het is behoorlijk lastig als je moet verdedigen dat 'De overheid vrouwen moet stimuleren eerder kinderen te krijgen'.

Zelfs met een biertje.

Je probeert hier natuurlijk toch een gestructureerd verhaal over te houden met het liefst drie argumenten die enigszins hout snijden. We hebben geleerd om je argumenten aan de hand

van opvallende steekwoorden ten gehore te brengen. 'Milieu' is een veel gebruikt steekwoord maar daar kun je hier niet veel mee. Dus kom ik met 'gezondheidsargument': eerder

zwanger leidt tot voorspoedigere zwangerschap. En een 'economisch' argument: eerdere zwangerschap leidt tot lagere gezondheidskosten. De opponent komt met tegenargumenten, zoals 'waar bemoeit de overheid zich mee'. Ja. daar kan ik eigenlijk weinig

tegenin brengen. Maar het gaat niet alleen om argumenten maar ook om presentatie. Hoe weet jij het publiek te overtuigen.

Enfin, zodoende is het goed oefenen, juist een stelling waar je niet voor bent is een goede oefening om met enthousiasme het publiek proberen te overtuigen. Het publiek en de jury zorgden voor de nodige opbouwende kritiek. Alle deelnemers doen fanatiek mee en dit is aanstekelijk. In het slotdebat, een Lagerhuisdebat waarin iedereen tegelijk deelneemt, doet het publiek, ja er was publiek, dan ook enthousiast mee. Er wordt gedebatteerd over het afschaffen van roze strippenkaarten voor 65-plussers. Dit was een verhit debat en leerzame avond.

Dus volgende keer, komt allen!

Agenda:

27 feb Speldebatten

26 mei Experttraining

6 mei Open debat D66 Amsterdam

25 juni G4-slotdebat tussen Amsterdam, Utrecht, Den Haag en Rotterdam

Vreemde ogen: *Het Parool* over D66

Op 21 december 2007 publiceerde *Het Parool* een artikel over de raadsfractie van D66, onderdeel van een serie over de Amsterdamse politieke partijen. Voor wie *Het Parool* niet dagelijks bijhoudt, hier een samenvatting. Volgens de krant stelt fractieleider Ivar Manuel zich op als een bioloog die de gemeenteraad ziet als een interessante biotoop. Hij maakt liever korte observaties dan dat hij ellenlange betogen afsteekt. Bij de openbare fractievergaderingen (de enige

partij die dit doet) komen niet veel niet direct belanghebbenden opdagen. De vergadering wordt beschreven als zakelijk, met korte discussies. Van de fractieleiden, duo en anderszins, wordt Jan Paternotte neergezet als 'aanstormend talent' (laat het niet naar je hoofd stijgen, Jan!). Petra Hoogerwerf, ons andere fractielid, zou een tegenpool zijn van Manuel. Geen koele observaties maar 'de behoefte te laten zien dat D66 oppositie voert'. De krant memoreert haar botsingen met Sebastiaan

Capel. Manuel geeft toe dat hij het conflict misschien te lang heeft laten doorgaan (als bioloog probeer je het leefmilieu uiteindelijk niet te verstoren), Hoogerwerf zegt er niets over. Capel is inmiddels vertrokken.

Daardoor en door de landelijke malaise was het eerste jaar van de fractie 'aanmodderen'. Voorzitter Ageeth Telleman zegt dat 'felle oppositie' niet van nature gegeven is aan de nette D66'ers (op die noot was het artikel ook begonnen). *Het Parool* stelt vast dat er wel enige invloed is, vooral het neerzetten van de 'creatieve kennisstad' in de vorige periode. Nu wordt dat door andere partijen omarmd – overigens zonder dat D66 daarvoor geweldig veel krediet krijgt.

Manuel onderkent dat D66 geen macht heeft maar hij

heeft als uniek punt de bescherming van 'individuele keuzevrijheid' omarmd en bekritiseert graag overdreven bemoeienis van de autoriteiten. D66 vindt de oppositie te lief en *Het Parool* vindt de oppositie van D66 feller. Maar de krant noteert ook dat D66 graag weer in het College wil, volgende keer, met wat extra zetels graag.

Duoraadslid Korff heeft andere dromen. Met vier à vijf zetels en een goed scorende VVD en Groen Links kan de PvdA buiten het college worden gehouden. Andere dromen: Ageeth Telleman zou graag Boris van der Ham als lijsttrekker zien. Heeft Boris niet gezegd dat hij twee termijnen in de Kamer genoeg vindt? Boris naar Amsterdam, Ageeth naar Den Haag. Jan ...? Wie zei daar dat D66'ers niet kunnen dromen?

worden beëindigd.

De fractie stelde dat ze op een paar punten overtuigd was door de argumenten van het

kabinet. Dat gold onder meer voor het pleidooi van minister Koenders van Ontwikkelingssamenwerking, die Nederland opriep om zijn verantwoordelijkheid te nemen in Afghanistan. D66 was het daarmee eens maar 'betwijfelt of Uruzgan daarvoor de beste plek is'. De fractie houdt ook twijfels over de vraag of de militaire kracht van de missie wel groot genoeg is om 'Uruzgan te bevrijden van de Taliban'. Fractie leider Pechtold trekt daaruit de consequentie: 'Als we de missie willen doorzetten, kan dat niet met minder troepen. Dan zou het kabinet een omvangrijkere missie moeten voorstellen.'

Bovendien signaleert de fractie dat de bondgenoten niet goed samenwerken. Nederland wil zich vooral richten op de wederopbouw, terwijl de Verenigde Staten zich concentreren op het vechten met de Taliban. Dat de fractie de bondgenoten ook niet vertrouwt als het in 2010 tot aflossing moet komen, past bij het wantrouwen over de bondgenootschappelijke solidariteit.

De Uruzgan beslissing

Fractie D66 beslist tegen blijven

Op de vorige AAV discussieerden we over het al of niet verlengen van de missie in Uruzgan. De opinies bewogen zich toen tussen het vertrekken omdat de missie nooit een succes kan worden, vertrekken omdat we dat hebben afgesproken en blijven onder voorwaarden.

De Tweede Kamer fractie van D66 besloot in december om de verlenging van de missie in Uruzgan niet te steunen, overigens onder de kop 'nieuwe missie' (op de website). Daarmee maakte de fractie een

onderscheid tussen de eerste twee jaar (de 'oude missie') en de nieuwe. Volgens de fractie is deze missie naar Uruzgan niet 'het beste instrument om de Afghanen kansen te bieden op een betere toekomst'. Verder vond D66 dat 'het ontbreekt aan een eenduidige strategie van de internationale gemeenschap' terwijl ook de missie te klein van omvang werd geacht om Uruzgan te bevrijden van de Taliban – de primaire opdracht. Ook geloofde D66 niet dat de verlengde missie na twee jaar zou

Het zicht van de overkant

Column van Marcel Duyvestijn, 'liefdevol PvdA lid'.

De democratische god

Dan staat-ie op. Logge gestalte. Camera's gericht op zijn gerimpelde gezicht. Even het jasje recht. Heel even het vingertje omhoog. En hij gaat weer zitten. Hafmo van Mierlo. De vader, de zoon en de heilige geest van jullie partij is eigenlijk een dictator. En nog wel een luie.

Een woensdag in februari was hij te gast bij LuxVoor, een soort D66 *après la lettre*. Hij moest met de taxi gehaald worden. Hij had geen idee waar hij heen ging. In de auto werd hij bijgepraat over de wereld volgens een paar jonge LuxVoor-wereldverbeteraars. Voor die jongeren zelf ook wel interessant, want als je in die kringen Van Mierlo zegt, dan denken ze aan een hippe strandtent op IJburg. En niet aan de democratische God.

Hij intrigeert. Die Hafmo. Je ziet hem bijna nooit. Hij schrijft nooit een opinie-stuk. Nooit is hij te gast bij een actualiteiten-programma. Meestal zie je alleen een strompelende verschijning in een zaal vol D66'ers. Blijve mensen die hun God koesteren. Die hem liefdevol toe-zwaaien. Hij is in jullie kringen de man der mannen. Eigenlijk de politieke rockster die – als hij zou spreken – de damesonderbroekjes langs zijn hoofd zou zien schieten. Dat gezegd hebbende, dringt ineens Els Borst zich op.

Enfin, Hafmo. Hij spreekt niet. Hij doet alleen het licht aan en uit. Jullie hebben meestal congressen waar jullie moeten vechten voor je voortbestaan en aangezien jullie zelf niet willen – of kunnen- beslissen over je eigen toekomst, hebben jullie Hafmo nodig. Hij zwaait op zo'n blij bijeen-

komst alleen even met zijn vinger heen en weer, ten teken dat de 42-jarige partij nog niet begraven mag worden.

Lous slaakt een gillette. Boris tikt Thom op de billen. Laurens Jan knijpt de zachte knuisjes even samen. Ze zijn blij. Ze juichen. Hafmo heeft hun partij nog niet dood verklaard. Ze kunnen nog even verder.

Vroeger al. 1966. Daar liep hij. Over de Amsterdamse grachten. In zwart-wit. En in een regenjas. Hij mijmerde over een andere toekomst. Over meer democratie. 'Het moet anders.' Hij zei dat zo zwoel dat mijn moeder op slag verliefd werd. Als het anders gelopen was, zou ik de zoon

van Hafmo van Mierlo zijn. Hatseflats, alleen de gedachte al, maakt me blij.

Over zonen gesproken. Hafmo gaat niet alleen over het lichtknopje. Hij gaat ook over zijn opvolgers. Ik zie nog zo voor me hoe Alexander Pechtold, gladgeschoren, nieuw in het pak, vers van de tandarts, in de deuropening stond van huize Hafmo. Hij was net minister geworden, vlak voor het roemruchte Paascongres. Toen ze samen op de stoep stonden voor een draaiende camera zei Pechtold dat ze een kopje thee hadden gedronken. Hij keek schichtig naar de oude Hafmo naast hem, lachte zenuwachtig, alsof hij wilde zeggen: was dat wat ik moest zeggen? Toen legde Hafmo even de hand op de schouder van Pechtold om aan te geven: hier staat mijn zoon, hij gaat het volk door de woestijn leiden.

Hafmo. Prachtige man. Man van Connie. In die zin de lucifer van Connies sigaret. Hij praat niet. Hij zegt niks. Hij schrijft niks. Hij is – in jullie partij – toch alom aanwezig. En dat is mooi. Waarschijnlijk is hij al jaren dood. En weet niemand dat. Dan nog is er maar één iemand die bepaalt welke koers D66 op gaat en wie de kroonjuwelen een tijdje mag verdedigen. Heel democratisch.

Marcel Duyvestijn is columnist en liefdevol lid van de PvdA

Wie niet leert van het verleden....

Het rapport Groenman moet niet in de la verdwijnen - en niet alleen omdat de commissie zich heeft uitgesloofd.

In mei 2007, het eerste congres na de verkiezingsnederlaag van 2006, verzocht het Congres het landelijk bestuur om een analyse te maken van twaalf jaar van verkiezingsnederlagen. Op het congres van oktober 2007 bood voorzitter Louise Groenman van de gelijknamige commissie het rapport 'Verloren vertrouwen en de weg naar herstel' aan het bestuur aan. Op het congres kon er niet over gediscussieerd worden omdat niemand het rapport nog had gelezen en te vrezen valt dat ook weinig mensen dat na het congres hebben gedaan. Dat is jammer en onverstandig. Onderstaande reactie heb ik in de vorm van een email aan onze voorzitter Ingrid van Engelshoven gestuurd.

Door Frans Verhagen

Beste Ingrid,
de meeste mensen zullen het wel vergeten te lezen, maar ik wil toch nog wat zeggen over het rapport Groenman. Allereerst mijn complimenten dat je toch op relatief korte termijn een rapport hebt kunnen voorleggen. Te laat wat mij betreft: het vorige bestuur had dit in januari 2007 moeten doen, maar dat valt jou niet te verwijten.

Over het geheel genomen ben ik er wel tevreden mee, al is een deel simpelweg de *rehash* van wat Menno van der Land (lid van de commissie en inmiddels oprichter van een nieuwe Vrijzinnige Partij) al eerder in zijn boek opschreef. Wat mij opviel (en ik probeer hier geen systematische analyse te geven) is het aantal keren dat het woord 'partijtop' voorkwam. Heel veel dingen

werden door deze top beslist of aan het congres voorgelegd ter goedkeuring (en ja, congressen zijn gewillige beesten maar ze werden ook kundig gemanipuleerd door de andere groep die vaak genoemd wordt: de 'prominente leden'). Mij lijkt een les dat alles wat gedaan wordt veel meer moet worden teruggekoppeld naar de leden zodat het ook van daar uit gedragen wordt. Wat dit betreft vond ik *Klaar voor de Klim* géén goed voorbeeld. Veel te weinig discussie en daardoor eigenlijk ook geen inhoudelijk gewicht op ledenniveau. Ook de affaire rond ons tweede Eerste Kamerlid en het gebrek aan opwinding over het schofferen van de wens van de leden, geeft te denken. Verder vond ik interessant de vaststelling dat d66 vasthield aan zijn bekende punten maar dat de wereld om ons heen veranderde. Dat is des te

problematischer in een partij zonder vast beginselprogramma en ik geloof niet dat we dat probleem hebben opgelost. Het interview dat Alexander zaterdag (december 2007) de *NRC* gaf was er een voorbeeld van: Etty zaagde hem terecht door over zijn gebrekkige formulering van 'vrijzinnig liberaal'. Daar moeten we meer aan doen: een herkenbaar D66. Overigens vond ik het in de context van de 'prominenten' die in het rapport kritiek krijgen te verduren, ook niet verstandig om Van Mierlo te gebruiken om het punt te maken dat 'je je nooit aan liberaal moet ophangen'. Afgezien van mijn mening dat dit onzin is, bevestigde het een beeld van de nog steeds aanwezige geest van Van Mierlo. Maar dat terzijde, hoewel het aansluit op de teneur van het rapport.

De analyse van de kiezersmarkt, toenemend conservatisme, laat ik voor wat die is. Ik vind hem niet erg interessant en niet verhelderend. Dat de kiezers meer behoefte krijgen aan 'warme leidersfiguren' met een hoge mate van authenticiteit waag ik te betwijfelen. Een leider willen we best, maar niet een aanvoeder die los staat van de partij (dat past niet bij D66, lijkt me). Dat we van onze kiezers de onderkant hebben verloren en alleen de hoog opgeleiden en

wat ouderen hebben overgehouden, vind ik interessant. Ik denk dat we in de goede zin een 'elitaire partij' zijn en ik heb daar persoonlijk niets op tegen. De kritiek dat we een bestuurderspartij zijn geworden is mij uit het hart gegrepen. Ik weet niet of we daar al los van zijn.

Uiteindelijk krijg ik het gevoel dat ons grootste probleem was dat we altijd wel mee wilden praten omdat we als pragmatici eerst keken waar de anderen stonden

voordat we onze positie bepaalden. Dat is de les die ik trek: we moeten zelf ons standpunt bepalen, vooral op basis van gedeelde beginselen. Een deel van de onrust zijn we kwijt omdat we niet regeren en dat hopelijk voorlopig ook niet zullen doen. Dat maakt de bestuurders misschien minder machtig en de belangen minder persoonlijk - mag je

hopen.

Voor wat betreft de conclusies geloof ik niet dat we er komen met 'een manier van politiek bedrijven' die anders is. Dat verhaal kunnen we om te beginnen niet meer geloofwaardig vertellen en is bovendien niet erg interessant voor de

opdracht maar ik gun ze hun optimisme. Het advies van *unique selling points* is marketing rim ram. En die 'houding' lijkt me een te gemakkelijke vervanging voor beginselen.

In de analyse trappen ze veel open deuren open maar

maken een aantal belangrijke punten. Ik vrees echter dat die punten door weinig mensen geconsumeerd zullen worden - ik had het rapport zelf ook

al weer bijna vergeten.

Daarmee zou ironisch genoeg conclusie 10 bevestigd worden. Daarom toch nog een poging om ons verleden in een toekomstperspectief te plaatsen voordat het werk van de commissie Groenman achter in de la is verdwenen.

[Het gehele rapport is hier te lezen.](#)

Er moet veel meer worden teruggekoppeld naar de leden zodat het ook door hen gedragen wordt

kiezers. Wat betreft punt 2: niet alleen denkt de partijtop te weinig over de kiezers maar ook te weinig aan de leden.

Punt 6 is wat mij betreft cruciaal, net als punt 12. Punt 13 is belangrijk omdat het onderstreept wat de nadelen zijn van pragmatisme.

Het rapport claimt wat mij betreft iets teveel toekomstvisie. Dat was niet echt de

Korte samenvatting conclusies rapport Groenman

Strategisch

- 1) De kloof tussen wat de kiezer van D66 verwacht en wat de partij waarmaakt, is steeds groter geworden.
- 2) De partijtop heeft zich onvoldoende afgevraagd: wat verwachten de kiezers van ons en wat zien ze?
- 3) D66 moet geen deel willen uitmaken van een coalitie waarin ze niet nodig is voor een kamermeerderheid.
- 4) D66 staat bekend als een partij van nette mensen met verstandige standpunten. Redelijk, maar ook naïef.
- 5) D66 heeft er moeite mee om bij regeringsdeelname een consistente, coherente politieke en electorale strategie te ontwikkelen. Geen sprake van een visie op consolidatie, plus te grote rol van onderlinge verhoudingen en persoonlijke ambities.

- 6) D66 is een 'bestuurderspartij' geworden.

Inhoudelijk

- 7) De grote lijn van D66's inhoudelijke programma is vrij constant geweest. [...] In tegenstelling tot andere politieke

partijen heeft D66 verzuimd om zich inhoudelijk te heroriënteren.

- 8) In elf regeringsjaren heeft D66 veel bereikt, maar niets op het terrein waarmee de kiezers ons het meest associëren.

- 9) De laatste jaren had D66 geen overtuigende leiders. Mede daardoor kon de partij geen krediet claimen voor successen.

Organisatorisch

- 10) Geen oriëntatie op de post-paarse periode. [...] Vooral omdat met de diverse analyses over de verkiezingsnederlagen, rapporten over de toekomst van de partij en signalen vanuit de achterban niets werd gedaan.

- 11) Partijtop die het ontbrak aan eenheid en daadkracht, als gevolg van persoonlijke ambities, verschillen van opvatting en gebrek aan regie.

- 12) Prominente leden van D66 mengen zich regelmatig in het debat. [...] De partijleiding dient zich af te vragen wat de invloed van prominenten (waaronder voormalige partijleiders) zegt over hun eigen positie.

- 13) D66 heeft een beperkt institutioneel geheugen.

- 14) De inhoudelijke ontwikkeling blijft achter. Op congressen wordt te veel procedureel getwist.

Nieuwe leider Britse Liberal Democrats

Nick Clegg vertegenwoordigt de liberale vleugel

Veel D66'ers vinden de Liberal Democrats een voorbeeld voor een Nederlandse sociaal-liberale partij. Sinds december heeft de partij een nieuwe leider, Nick Clegg. Hij vertegenwoordigt de jonge garde, nadat zijn twee voorgangers min of meer het veld moesten ruimen, de een wegens alcoholproblemen, de ander omdat hij een tussenpauze op leeftijd was.

De veertigjarige Nick Clegg, in het parlement de zegsman voor Binnenlandse Zaken, vocht een felle strijd uit met zijn leeftijdgenoot Chris Huhne, die milieu beheert. De 41.465 stemmen leverden uiteindelijk slechts een verschil op van 511 stemmen. Hoewel de meeste Engelsen van deze leiderschapsverkiezing weinig gemerkt zullen hebben, spelen de Liberal Democrats geen onbelangrijke rol in de Engelse politiek. Ze wonnen bij de algemene verkiezingen van 2005 22 % van de stemmen. Sinds 1992 hebben ze nooit minder gehaald dan 16 %. Het probleem is dat in het Britse *first-past-the-post*

systeem in 2005 slechts 62 van de 646 parlamentszetels opleverde – overigens wel een

naoorlogs hoogtepunt voor een derde partij. De invloed van de Liberal Democrats is indirect omdat ze met zo'n twintig procent van de stemmen de Conservatieven dwingen om met meer dan negen procent verschil te winnen (ik zal u de details van de verkiezingsberekeningen besparen). Een gebrek aan aansprekende leiders heeft de partij de

afgelopen jaren echter dwarsgezeten, evenals de sterke optredens van de leiders van Labour. Sinds Paddy Ashdown was er geen leider die landelijke statuur had.

Nick Clegg moet de partij nieuwe opswing geven. Hoewel zijn campagne voor het leiderschap volgens *The Economist* 'niet de uitstraling toonde die je als derde partij nodig hebt om media aandacht te krijgen', heeft Clegg twee grote voordelen: jeugd en charisma. Inhoudelijk maakte de partij met Clegg een keuze voor een klassieke liberaal, terwijl Huhne probeerde de sociaal-democratische vleugel van de partij aan te spreken (de ex-Labour mensen). Volgens analisten vallen er meer districten te winnen van de Conservatieven dan van Labour, waardoor die boodschap sterker lijkt. Mocht er een *hung parliament* ontstaan waardoor de Liberal Democrats een coalitie in het zadel zouden kunnen helpen, dan kon de verdeeldheid tussen beide

vleugels wel eens een probleem zijn. De activisten van de partij staan ter linkerzijde van de leiding en zouden niet graag met de Conservatieven regeren. Maar een afgedraaide Labour regering die weinig oog heeft voor burgerrechten en het milieu is ook weinig aantrekkelijk.

[Meer informatie over de Liberal Democrats.](#)

Actiememo voor Boris

Hoe komen we van de plastic zakken af?

Plastic zakken lijken een onontkoombaar onderdeel van onze consumptiesamenleving. Lekker gemakkelijk, maar slecht voor het milieu. In Ierland besloten ze daar in 2002 wat aan te doen door een belasting te heffen op elke plastic zak die aan de kassa verkocht wordt. Het bedrag van 22 eurocent per tasje, plus een stevige campagne heeft geleid tot een daling in het gebruik van 94 procent. Binnen een jaar, zo meldde de *International Herald Tribune*, was de herbruikbare tas razend populair en was het sociaal onacceptabel geworden om nog rond te lopen met plastic tassen. Ook San Francisco is ermee bezig - minder verrassend. De stad nam vorig jaar een verbod aan op plastic zakken. Het probleem van plastic zakken is evident. De overgrote meerderheid ervan wordt niet hergebruikt en eindigt in een afvalberg. Ze maken twee procent uit van alle afval maar omdat ze meestal niet bioafbreekbaar zijn, blijven ze daar tientallen jaren zitten. In Ierland gaat al het geld van de plastic zak-belasting direct naar de controle op de wet en schoonmaak projecten (vooral dolend plastic op het platteland). De verantwoordelijke minister zorgde er wel voor dat winkeliers niet de kosten van hun klanten mochten overnemen, en hij verbood

hen over te schakelen op papieren tassen, die hun eigen milieuschade aanrichten. De afgelopen maanden hebben ook andere landen projecten opgestart. China zal verkopers tijdens de Olympische Spelen verbieden gratis plastic zakken uit te delen maar wat ze dan wel moeten kosten is niet gespecificeerd, net zomin als de naleving. Australië heeft een verbod op plastic zakken aangekondigd

maar nog niet verteld hoe dat gaat gebeuren. Uiteraard zijn de producenten van plastic zakken tegen een dergelijk verbod, maar ook de meeste verkopers denken dat het slecht is voor hun klandizie. Het invoeren van de regeling schijnt in Ierland gemakkelijker te zijn dan andere landen omdat er vooral winkels functioneren die onderdeel zijn van grote ketens met gecomputeri-

seerde systemen, zodat de belasting direct kan worden afgedragen. Bovendien heeft Ierland, zo meldt de *IHT*, een jonge, flexibele bevolking die zich goed leent voor het testen van innovatie, van gsm-diensten tot een verbod op roken in de pubs.

Op vragen van Boris van der Ham heeft minister Cramer in mei geantwoord dat ze overweegt een belasting in te voeren op plastic tassen. Ze

verwacht dat hiervan een negatieve prikkel uitgaat, waardoor het gebruik van plastic zakken wordt teruggedrongen. Van der Ham wilde weten of plastic tassen kunnen worden verboden. Volgens Cramer is dat vanwege een Europese richtlijn niet mogelijk - zonder te vertellen waarom het in Ierland wel kan. Sinds mei niets meer gehoord.

Tijd voor actie?

Komen & Gaan

Wat beweegt d66'ers om te vertrekken en

De nieuwkomer

Saskia Bussemaker (29) is net in Amsterdam komen wonen en werkt als ms-consulant in een ziekenhuis.

"Ik ben twee maanden geleden lid geworden. Via-via leerde ik mensen kennen en al discussiërend bleken we het wel eens te zijn. Met hen ben ik lang geweest in P96. Ik wilde iets doen met mijn politieke interesse, tevoren had ik daarvoor nooit de moeite genomen.

Wat me aantrok in D66 dat ze een vrij luchtig standpunt innemen. Je wordt niet vastgepind op links of op rechts. Het is erg democratisch, het staat je vrij om te doen en te laten wat je zelf wilt. Er wordt geen mening opgelegd. Ik hoop zelf een steentje bij te dragen als het gaat over de zorg. Bepaalde dingen kunnen daar beter.

Alexander Pechtold vind ik sympathiek als leider van D66. Zijn standpunten zijn vaak waar alleen qua overwicht komt hij nog niet optimaal geloofwaardig over. Ik krijg het gevoel dat hij een paar goede compagnons mist, een stel adviseurs. Als ik advies mocht geven dan zou ik zeggen: wat minder aanvallen en wat meer opbouwend bezig zijn. Hij is vaak kritisch maar er staat niets tegenover. Ik hoor graag manieren om de kritiek positief op te pikken.

D66 komt over als een jonge partij waar je breed je mening kwijt kunt. Je kunt er goed discussiëren, de mensen staan plezierig open voor nieuwe leden. Het is gewoon heel relaxed."

De opzegger

Chiem Teulings was lid van de Raad van Bestuur van VNU en van de Raad van Commissarissen van PCM. Hij zegde zijn lidmaatschap op in 2006.

"Ik ben lid geworden begin jaren zeventig, uit onvrede over het Vietnam-standpunt

van de toenmalige KVP. Die volgde blind de Verenigde Staten en ik vroeg me af hoe je christelijk kon zijn en tegelijkertijd Hanoi kon

bombarderen ter verdediging van hún vrijheid. Een tweede reden was dat D66 in die tijd het redelijk alternatief was voor de totaal gepolariseerde verhoudingen tussen links en

rechts. Ik heb me altijd plezierig gevoeld bij redelijke bestuurders als Brinkhorst en Terlouw. Nee, Van Mierlo heb ik hier niet genoemd; die kroonjuwelen, daar heb ik nooit veel heil in gezien. Die werden een soort verabsoluteerde hobby. Mijn visie was dat je je vertrouwen geeft aan je vertegenwoordigers

'Ik had de indruk dat het toen vooral ging om de ego's van de politici'

en die vertrouw je dan ook. Ik was niet tegen referenda en dat soort dingen, de Zwitsers waren er rijk van geworden, maar het speelde geen grote rol. Voor mij was het referendum

over de EU een voorbeeld van hoe zo'n overdreven democratiseringswoede helemaal mis kan gaan. Dat was een buitengewoon complex onderwerp, dat door alle partijen vreselijk gesimplificeerd werd, wat uitmondde in een stem tegen Europa. Ik ben voor vertegenwoordigende democratie, als de vertegenwoordigers je niet bevallen, dan stuur je ze de volgende keer naar huis. Voor mij is de essentie van democratie is controle en het rekening houden met de minderheid. De laatste jaren kreeg ik steeds meer het gevoel dat bij stellingnames dat redelijk alternatief uit het oog werd verloren. Er werd vaak op basis van emotie beslist, niet op basis van rede. Nee, ik ben nooit naar congressen geweest behalve naar het Paascongres. Daar viel me op hoe morrend de jongere garde was over het generaal pardon, terwijl we gewoon de wet Cohen zouden moeten uitvoeren – dat was toch een wet van een linkse bewindsman. Ik kreeg het gevoel dat de leden linkser

waren dan in de tijd van het redelijk alternatief – links naïef. Ik vond toen dat we niet moesten breken omdat de gekozen burge-

meester daar niet gewichtig genoeg voor was. Ons kabinet had belangrijkere dingen te doen.

Ik heb begin 2006 mijn lidmaatschap opgezegd. De

Opzegger/nieuw lid

Jelle Keij is makelaar commercieel onroerend goed.
Hij woont in Zuider-Amstel.

“Ik heb ongeveer anderhalf jaar geleden opgezegd. De reden was het Uruzgan-verhaal van Boris Dittrich. Alles was toen mis. Ze vochten elkaar de tent uit. Later heb ik aan Alexander Pechtold een e-mail gestuurd met de aanbeveling dat hij alle opzeggers een persoonlijk brief moest sturen. Als ik die zou krijgen, zou ik de eerste zijn om weer lid te worden en volgens mij een heleboel andere mensen. Als reactie belde hij me zelf op. Nou ja, hij had dus de moeite genomen om mij te bellen en toen heb ik me weer opgegeven. Nee, ik weet niet of hij die brief nou uiteindelijk aan de andere opzeggers heeft gestuurd. Zo ben ik na de zomer van 2007 weer lid geworden. Ik vind dat Pechtold het goed doet. Hij staat overal. Hij is enorm aanwezig. Als je mij vraagt waar D66 voor staat dan zeg ik: positief optimistisch. Dat erg rechtse in de samenleving, dat staat me enorm tegen. Ik heb zakelijk veel te doen met minderheden en dan vind ik dat zowel de PvdA als de VVD en rechts dat fout doen. Bij liberaal denk ik inderdaad vooral aan de VVD. Maar bij vrijzinnig komt vooral het beeld op dat iedereen alles maar voor zichzelf doet, een nadruk op rechten. Daarvoor huiver ik.”

directe aanleiding was Afghanistan. Ik had de indruk dat het toen bij D66 vooral ging om de ego's van de politici en dat er niets redelijks of alternatiefs aan was. Hoe kun je nou redelijk alternatief zijn als je al stelling hebt genomen voordat de argumenten van de regering op tafel liggen? Ik ben voor discussie op basis van argumenten, niet op basis van emotie. Neem kerncentrales. Daar hebben veel mensen een emotioneel en vastliggend standpunt over. Het is een taboe geworden. Ik zou alle argumenten wel weer eens op een rijtje willen zetten. En zo gaat het mij veel te vaak: emotie en niet de rede domineren. Tja, Alexander Pechtold, inhoudelijk weet ik het niet maar intuïtief moet ik zeggen: hij spreekt mij niet aan. Hij straalt voor mij niet uit een wijze bestuurder te zijn, maar misschien zit dat achter zijn verschijningsvorm verborgen.

Het klinkt wat vervelend, maar hij komt op me over als de enige redacteur van een schoolblad. Als je mij nou vraagt: waar staat D66 voor, dan vind ik dat niet goed gedefinieerd. Vrijzinnig als thema spreekt me aan maar niet in de vorm dat iedereen maar moet doen waar hij zin in heeft. Balkenende heeft zijn normen en waarden laten verworden tot een stoplap, maar dat zijn wel dingen die grenzen aan je individuele vrijheid stellen. Over liberaal heb ik twijfels omdat ik niet wil vastzitten aan een ideologie. Dat leidt alleen maar tot feel good-oplossingen voor complexe problemen – hoe stel je idealen tegenover de realiteit. Maar die standpunten moeten wel aan de ratio worden getoetst. Mijn ideale partij is een partij waar ik vertrouwen kan hebben in de mensen die hem vertegenwoordigen, die op een bepaalde manier politiek bedrijven.”

De nieuwkomer

Joga Brouwers is programmamaker en woont in stadsdeel Westerpark

“Ik vond het zinnig om lid te worden van een politiek partij als dat kan. Heeft even geduurd omdat ik acht jaar lang niet in Nederland woonde, daarna heb ik nog een tijdje geaarzeld waar ik me thuis zou voelen. Het werd D66 omdat ik in alles dicht bij die partij sta, bij de denkbeelden en in alle discussies of stemwijzers kom ik bij D66 uit. Ik voel me ook prettig bij het liberale gedachtengoed. Het is natuurlijk een afweging want je voelt je nooit honderd procent bij één partij thuis. Liberaal maar dan in combinatie met sociaal. Niet alleen past dat label D66 veel beter dan de VVD, ik houd ook niet van het type mensen daar. Ik hoor liever sociaal-liberaal dan vrijzinnig, dat associeer ik met religie. Met liberaal alleen kom je te dicht bij de VVD en de uitsluiting van D66 is gewoon veel socialer, veel hartelijker dan de VVD. Ik werd enorm geïnspireerd door mensen als Lousewies van der Laan, Rinnooy Kan en Alexander Pechtold. Dat heeft er toe bijgedragen dat ik uiteindelijk lid werd. Bij Lousewies was dat heel duidelijk voor me. Toen ik in de gaten kreeg dat ik daar toch wel van gecharmeerd was, hakte ik de knoop door. Dat heeft Pechtold ook. Als hij het woord voert dan doet hij dat heel goed en heel zelfverzekerd. Ik zou graag eens naar de afdelingsvergadering komen, maar dan moeten ze wel zorgen dat er niet gerookt wordt. Daar kan ik niet tegen. Misschien als het rookverbod is ingevoerd.”

Campagne nieuws

De nieuwe advertentie campagne, onder andere in De Groene Amsterdammer

Volgens mij...

“Waarom ben ik lid van D66 geworden? Vanwege de politieke nuance; het opkomen voor individuele vrijheid, goed onderwijs voor iedereen, een sterke economie, maar ook duurzame vernieuwing. Een open blik op Europa en de wereld. Politiek die niet door angst geleid wordt, maar gericht is op vertrouwen in mensen. Juist daarom: D66.”

Wilt u ook lid worden?
Bezoek dan onze website
www.d66.nl/nieuwelingen
of stuur een mailtje aan
info@d66.nl

D66

Mark Rutte op huiskamer bezoek

Op zes december was Mark Rutte, politiek leider en fractievoorzitter in de Tweede Kamer voor de VVD, te gast in de huiskamer van bestuurslid Jelmer Alberts om eens stevig van gedachten te wisselen met Amsterdamse D66-leden. Er hadden zich vele geïnteresseerden opgegeven, waarvan er uiteindelijk door loting vijftien werden uitgenodigd. Wat volgde

was een interessante avond met een openhartige VVD-leider vol boeiende discussies. De discussie begon meteen al stevig na een aantal vragen over het immigratie- en integratiestandpunt van

de VVD. Ook de manier waarop omgegaan moet worden met de opkomende vergrijzing en hoe veiligheid gegarandeerd zou moeten worden waren onderwerpen waar flink over gediscussieerd werd. Maar de aanwezigen waren het op een aantal punten ook eens met de VVD-voorman, die zeer openhartig was. Rutte's analyse van de verschillende liberale stromingen in Nederland kon op veel bijval rekenen.

	Begroting	Begroting
Inkomsten	2007	2008
giften fractieleden	2400	2400
Afdracht hoofdbestuur	4000	4000
Fractiebijdrage Pol. Café & Olifant	1500	1500
Rente +/- (G-W)	100	100
<i>Totale inkomsten</i>	<i>8000</i>	<i>8000</i>
Uitgaven		
Bestuur	250	250
Vereniging/cadeaus	1350	500
Politiek Café	300	300
Werkateliers/Startdag	650	650
Olifant verzending	1100	50
Olifant drukkosten	2400	50
Afdracht deelafdelingen	900	900
Diversen/onvoorzien	50	50
Fondsstorting*	1000	3850
<i>Totale uitgaven</i>	<i>8000</i>	<i>6600</i>

Campagnefonds GR2010

Fondssaldo 01-01-2008	7000
Donaties leden 2007	1000
Fondsstorting vereniging 2007	3850
Uitgaven Permanente Campagne	-500
Fondssaldo 31-12-2008	11350

De volgende Olifant
verschijnt op 15 april 2008. Het
thema zal integratie zijn, in de
aanloop naar een grote
discussiedag die in mei in Amster-
dam georganiseerd gaat worden.
Alle bijdragen zijn welkom en zullen
door de redactie kritisch maar
welwillend worden bekeken - of
omgekeerd.

Deadline: 1 april

